

andringer kunne der fremkomme af helt andre Grunde, end de Herrer vide, medmindre de, det har man jo ogsaa hørt, ere saa intimt forbundne, have saadanne Forbindelser paa høiere Steder, at de kunne garantere os, at det er umuligt, at nogen Sindsstemnings- eller Tillidsforandring kan finde Sted der. De Herrer ville altsaa ikke kunne paastaa, at den Tilstand, hvorunder vi leve her i Landet, vil være uforanderlig, uagtet den kan forandres, hvis det behager den, paa hvis Tillid dette Ministerium's Liv beror, at skifte det. Den faktiskste Følge af vore Beslutninger kan altsaa ikke saaledes forud angives. (Berntsen: Er det Kongen, det ærede Medlem taler om?) Ja, det er mig aldeles ubegribeligt, at man kan have den Mening, at det vedblivende kan være Kongen i den Alder, den Stilling, og det Forhold, at det kan være Kongen, det første Skud af den nye Kongestamme, behageligt at se, at dette Provisorierementet skal forhættets i Forholdet til Folkethinget, og de Herrer ere dog saa visse paa denne Uforanderlighed fra Hs. Majestæts Side, denne Utilbøielighed til at skifte et Ministerium for at faae Fred i Landet og paa, at den faktiskste Følge altid vil blive et fortsat Provisorium (Berntsen: Vi kjende ikke Kongens Mening.) Nei, men naar de taler om den faktiskste Følge, saa forudsætte de absolut, at ingen Forandring vil ske, de underkjende Betydningen af Folkets Protest. Jeg forudsætter nemlig, at Folkethinget har et Folk i Ryggen, der mener det Samme, og de Herrer forudsætte paa højeste Sted Umuligheden af en Forandring. Det er under de to Forudsætninger de Herrer Chefer for de to store Grupper her i Thinget komme med den bestemte Udtalelse om, hvad den faktiskste Følge vil være, og der har jeg en helt anden Mening om de Forhold. Saa siger det ærede Medlem, at vi have Erfaringen for os men kan et enkelt Tilfælde som f. Ex. 1885 skabe Erfaring? Jeg kjender nok den Protest, der 1884—85 blev lavet til her i Thinget, saaledes at vi kunde spørge Bælgerne, saa tit vi vilde, og om hvad vi vilde, endnu før vi kom ind i Provisorierne, de vilde dog sige: Bort med dette Ministerium. Jeg har nok hørt sige: Skal Protesten virke, saa maa den virke strax, ellers virker den ikke. Det tror jeg, er en fuldstændig Misforstaaelse, Protesten skal netop vise sig ved uforandret Steighed og Udholdenhed, og 1885 var der jo allerede Skavanker ved den, thi før Finantsloven enstemmig blev forfattet fra Provisorierernes Side, gif der jo Forklaring omkring ude i Hørebladene om, at man havde delt sig i forskjellige Dele, om end ikke om denne Sag, saa dog om beslægtede

Sager. I den Politik, jeg personlig hævder — Flertallet raader, vi opponere og kritiskere — forudsætter jeg naturligvis en Opposition, der er samlet om en saadan Politik og har en tilsvarende Støtte i Befolkningen. Det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds sagde, at det gif med mig som med Studenterne og Tsjerkesjerne og de 14 Rigsdaler. Ja, jeg veed ikke, hvem der er Studenterne her, hvem Tsjerkesjerne og hvem de 14 Rigsdaler, men jeg veed, at Demonstrationen og de 2 Stilling, eller hvor meget det nu var, Tsjerkesjerne tilsidst fik, er Mere, end det ærede Medlem faaer for at sin Fjælielighed. Det ærede Medlem forklarede dernæst, at jeg trængte dertil osv. Nei, jeg trænger slet ikke til nogen Forklaring overfor det ærede Medlem, men jeg troede det ærede Medlem satte Pris paa at blive veiledet til ret Forstaaelse af min Stilling i 1886—87, og derfor gif jeg til det. Har han ingen Trang til at blive retledet om et Medlems Stilling i konstitutionel Henseende under saadanne Forhold, saa har jeg heller ingen Trang til at rette en Feil mere eller mindre hos det ærede Medlem. Men vor Forstaaelse af disse Forhold er jo vidt forskjellig. Det ærede Medlem fra Leire (Holstein-Leoborg) og jeg kjende jo saare godt hinanden, og i Foraaret 1877 vare vi jo enige om at skrive Aktstykket af 6. April om at være en tro Vagt paa Thinget, og hvordan Udtalelserne nu lode. Men der gif ikke mange Aar, før det ærede Medlem fra Leire begyndte at ville katekiserer med Medlemmet for Veile Amts 2den Valgkreds paa samme Maade som nu, om at vi jo ingen Midler havde. Jeg har faaet en anden Opfattelse af ærede Herrer's Stilling i 1885, men jeg vil dog sige dem, efter hvad der nu er foresaldet, at jeg ikke har glemt den Stilling, som den ærede ledende Taler, det ærede Medlem fra Leire, og hans Kolleger indtog i Foraaret 1885 (Berntsen: Da var jeg her ikke). Det taler jeg ikke om. Jeg har ikke glemt den Stilling, jeg har ikke glemt, hvad der foresaldt og ikke glemt, hvorvidt man kan tro paa, at der var Mænd bag Ordene. Den Gang Begivenhederne udviklede sig saaledes, at Reaktionen gif lige Luft ud mod det tomme Rum og havde forberedt det, da ønskede jeg ikke at gaa denne Vej. Ærede Medlemmer ville vide, at jeg for mit Bedkommende søgte at forebygge det, saavidt jeg kunde, og søgte at tage Initiativ dertil, og jeg vil indrømme dem, at uagtet jeg i disse Forhold havde Grund til at tro, at der var Ulvor hos hele Oppositionen til at staa ubrødbelig fast, saa havde jeg dog min Frygt og mine Tvivl, og denne Frygt og disse